

Ministerie van Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Postadres: Postbus 16502, 2500 BM DEN HAAG
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling DCM/AT
T.a.v.
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage

Bezoekadres:
Bordewijklaan 62
2591 XR DEN HAAG

Unit	Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling (GC KAO)
Concipiënt	Bureau Land en Taal
Datum	18 juni 2010
Ons Kenmerk	INDUIT 2095 SDIS
Bijlagen	geen
Onderwerp	Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht DRC

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken hieromtrent tussen het ministerie van Justitie en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de minister van Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in de Democratische Republiek Congo (DRC).

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over de DRC.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht indien deze reeds aldaar aan de orde zijn geweest. Ik verzoek u relevante ontwikkelingen m.b.t. staatsinrichting wel te vermelden.

1.1. Kunt u ingaan op de verwachte ingangsdatum van de nieuwe provincie-indeling in de DRC?

2. Politieke ontwikkelingen

Ik verzoek u aandacht te besteden aan relevante politieke ontwikkelingen sinds het laatste door u uitgebrachte ambtsbericht wat betreft alle onderwerpen die in dat ambtsbericht aan de orde zijn

gekomen, met daarbij speciale aandacht voor het oosten van de DRC.

- 2.1. Kunt u omschrijven of er nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot politieke partijen/organisaties zijn en ingaan op de houding van de autoriteiten ten aanzien van deze partijen /organisaties?
- 2.2. Kunt u ingaan op de stand van zaken met betrekking tot de vredesproces?
- 2.3. Kunt u ingaan op de relatie met de buurlanden. Is er sprake van een verbetering of verslechtering en kunt u dat toelichten? Hoe is de huidige stand van zaken met betrekking tot de gezamenlijke militaire operaties met de buurlanden Rwanda en Uganda? Wat zijn de gevolgen van de gezamenlijke operaties voor de bevolking?

3. Veiligheidssituatie

U wordt verzocht een update te geven van de huidige militaire- en veiligheidssituatie in de DRC en daarbij zoveel mogelijk per gebied chronologisch aan te geven hoe de situatie zich in de verslagperiode heeft ontwikkeld. Is er sprake van een verbetering of een verslechtering ten opzichte van de voorgaande verslagperiode? Het is hierbij van belang om weer te geven in hoeverre er in de verschillende provincies / deelgebieden / regio's sprake is van daadwerkelijke en effectieve controle door de regering. Kunt u daarbij ook met name ingaan op de situatie in Kinshasa en andere grote steden? Ik verzoek u bij de beschrijving aan te geven op welke schaal er gevechten plaatsvinden, wie de strijdende partijen zijn en welke gevolgen de gevechten hebben voor de burgerbevolking. Als er sprake is van slachtoffers kunt u dan aangeven om hoeveel slachtoffers het ongeveer gaat? Ik verzoek u daarbij met name in te gaan op de volgende vragen:

Bas Congo

- 3.1. Kunt u een update geven van de huidige veiligheidssituatie in de provincie Bas Congo?

Ituri

- 3.2. Kunt u een update geven van de huidige veiligheidssituatie in Ituri?
- 3.3. Zijn de etnische spanningen tussen de Hema en Lendu toegenomen in de verslagperiode? Hebben zich tussen deze groepen gewelddadigheden voorgedaan?

Katanga

- 3.4. Hoe is de huidige veiligheidssituatie in de provincie Katanga?

Haut-Uélé en Bas-Uélé

- 3.5. Hoe is de huidige veiligheidssituatie in het Uélé gebied?

Kivu's

- 3.6. Wat zijn de ontwikkelingen in de twee Kivu provincies? Is de veiligheidssituatie in Noord en Zuid-Kivu hetzelfde? Zo niet, kunt u dan aangeven wat de verschillen zijn?
- 3.7. Zijn er bepaalde etnische groepen die vaker het slachtoffer worden van gewelddadigheden in deze regio dan andere etnische groepen? Zo ja, welke groeperingen?
- 3.8. Welke gevolgen hebben de huidige ontwikkelingen voor de Tutsi bevolking woonachtig in de regio?
- 3.9. Kunt u een update geven van de verschillende (militante) groeperingen actief in de Kivu provincies?
- 3.10. Wat is de huidige positie van de CNDP? Speelt zij nog een belangrijke rol bij de gebeurtenissen in de Kivu's?
- 3.11. Kunt u aangeven in welke mate burgeres woonachtig in dit gebied, zowel mannen als vrouwen, het slachtoffer kunnen worden van (seksueel) geweld? Wie zijn de daders van dit geweld? Kunnen de inwoners van dit gebied zich onttrekken aan dit geweld?

Kinshasa

- 3.12. Hebben zich in de verslagperiode veiligheidsincidenten voorgedaan in Kinshasa? Zo ja waren deze incidenten gericht tegen specifieke groepen mensen dan wel bepaalde bevolkingsgroepen? Wie waren de daders? Kon tegen de incidenten de bescherming van de autoriteiten worden ingeroepen?

DDRRR

- 3.13. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDRRR programma?
- 3.14. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot de terugkeer van buitenlandse rebellengroeperingen naar hun eigen land? Zijn deze groeperingen thans (gedeeltelijk) teruggekeerd naar Rwanda, dan wel Uganda, dan wel Burundi? Zo niet, waarom niet?

DDR

- 3.15. Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan met betrekking tot het DDR programma?

FARDC

- 3.16. Wat zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het Congolese leger?
- 3.17. Kunt u iets zeggen over het functioneren van het leger? En in het bijzonder in het oosten van het land? Maakt het zich schuldig aan ernstige mensenrechtenschendingen? Zijn bepaalde bevolkings- of sociale groepen hier meer het slachtoffer van dan andere?

MONUC

- 3.18. In hoeverre is de MONUC in staat om de veiligheidssituatie te bewaken? In hoeverre worden zij thans als effectief gezien?
- 3.19. Hebben zich gedurende de verslagperiode nog incidenten voorgedaan waar de MONUC bij was betrokken? Zo ja, kunt u deze incidenten kort beschrijven?

4. Mensenrechten

- 4.1. Kunt u daar waar relevant aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?

4.2. Waarborgen

- 4.2.1. Grondwet
- 4.2.2. Verdragen
- 4.2.3. Overigen nationale wetgeving
 - 4.2.3.1. Is de nationale wetgeving reeds aangepast aan het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof? Kunt u een actualisatie geven van de Congolese zaken bij het Internationaal Strafhof?
 - 4.2.3.2. Kunt u ingaan op de nationaliteitswetgeving? Wanneer verliest men de Congolese nationaliteit? Wat zijn de voorwaarden voor het herkrijgen van de nationaliteit als men deze verloren heeft?
- 4.2.4. Toezicht

4.3. Naleving en schendingen

Hebben zich veranderingen ten opzichte van de voorgaande verslagperiode voorgedaan ten aanzien van de straffeloosheid in de DRC?

- 4.3.1. Vrijheid van meningsuiting
 - 4.3.2. Vrijheid van vereniging en vergadering
 - 4.3.3. Vrijheid van godsdienst
 - 4.3.3.1. Wat is de huidige situatie met betrekking tot de aanhangers van de Bundu dia Kongo? Hoe is thans de houding van de regering jegens de BdK? Is de BdK nog steeds verboden? Hebben er nog berechttingen plaatsgevonden van leden van deze organisatie? Is er wellicht sprake van een nieuwe naam voor de organisatie? Kunt u ook ingaan op kenmerken van de organisatie zoals feesten, rituelen, stichtingsmoment en dergelijke?
 - 4.3.3.2. Is er thans meer informatie beschikbaar ten aanzien van het lidmaatschap van de BdK? Is er bijvoorbeeld nieuwe informatie omtrent het verkrijgen van een lidmaatschapskaart?
 - 4.3.4. Bewegingsvrijheid
- Ik verzoek u de informatie omtrent de DGM te actualiseren.
- 4.3.4.1. Kunt u ingaan op de procedures die nodig zijn om een paspoort, een nationaliteitsverklaring, een verklaring van de ANR, een verklaring van goed gedrag van het parket, een 'verklaring van verlies van een identiteitskaart', een kiezerspas en een 'nota verbale' van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verkrijgen? Welke documenten kunnen gebruikt worden als identiteits- of reisdocument? Kunt u een beschrijving geven van de genoemde documenten (status, doel, geldigheidsduur)? Kunt u aangeven bij welke instanties en op welke manier deze kunnen worden aangevraagd? Kunt u aangeven welke

documenten vanuit het buitenland kunnen worden aangevraagd en afgehaald en of dit eventueel door een derde gemachtigde gebeuren?

4.3.4.2. Worden er in het algemeen biometrische gegevens opgeslagen? Is er een centrale database met vingerafdrukken? Zo ja, van welke personen worden hierin vingerafdrukken geregistreerd? Welke instantie is hiermee belast?

4.3.5. Rechtsgang

4.3.6. Arrestaties en detenties

4.3.6.1. Kunt u een overzicht geven van de arrestaties, detenties en veroordelingen van mensenrechtenactivisten, politieke opposanten en andere critici van het regime in de verslagperiode? Zijn personen met een bepaalde achtergrond opvallend vaak het slachtoffer geweest van arrestaties en detenties?

4.3.6.2. Kunt u de informatie over de situatie in de gevangenissen en cachots actualiseren? Is de situatie gedurende de verslagperiode gewijzigd?

4.3.7. Mishandeling en foltering

4.3.8. Verdwijningen

4.3.9. Buitengerechtelijke executies en moorden

4.3.10. Doodstraf

5. **Positie van specifieke groepen**

5.1. Kunt u daar waar relevant aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?.

5.2. *Vrouwen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van Congolese vrouwen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren. en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

5.2.1. Hoe is de huidige positie van de vrouw in de DRC? Zijn er vorderingen geweest op het gebied van het tegengaan van discriminatie van vrouwen? Zijn er aanwijzingen dat het geweld tegen vrouwen in de verslagperiode is toe- of juist afgenomen?

5.2.2. Wat is de positie van alleenstaande vrouwen/moeders in de DRC? In hoeverre en op welke wijze kunnen zij zich staande houden in de DRC?

5.2.3. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen? Zo ja, is dit dan bij de autoriteiten of bij een andere instantie? Wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden? Geldt dit ook als de dader de echtgenoot is?

5.2.3.1. Welke opvangvoorzieningen zijn er in de DRC voor vrouwen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld?

5.2.3.2. Zijn er bepaalde gebieden in de DRC aan te wijzen waar (seksueel) geweld meer voorkomt? Zo ja, welke gebieden zijn dit en kunt u de redenen hiervan aangeven?

5.2.3.3. Lopen alleenstaande vrouwen/moeders in de DRC een verhoogd risico om slachtoffer te worden van seksueel geweld? Lopen bepaalde specifieke andere groepen vrouwen meer risico op seksueel geweld dan anderen? Kunt u aangeven welke persoonlijke omstandigheden van invloed zijn op de kans om slachtoffer te worden van seksueel geweld?

5.2.3.4. Kunt u cijfers geven van het (seksueel) geweld? Hoeveel aangiften van geweld zijn er daadwerkelijk gedaan in de afgelopen verslagperiode? Hoeveel aangiften zijn daadwerkelijk in behandeling genomen en in hoeveel van die zaken zijn daders daadwerkelijk vervolgd?

5.3. *Etnische groepen*

Ik verzoek u informatie omtrent de positie van verschillende etnische groepen in de DRC in uw vorige algemene ambtsbericht over de DRC te actualiseren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

5.3.1. Wordt in de DRC de etniciteit van personen geregistreerd? Zo ja, bij welke instantie? Maken identiteitsbewijzen melding van de etniciteit van betrokkene? Speelt etniciteit een rol bij toegang tot voorzieningen?

5.3.2. Wat is de huidige positie van de Tutsi bevolking in de DRC? Is hun positie verbeterd, verslechterd of hetzelfde gebleven ten opzichte van de vorige verslagperiode? Is er sprake van dat Tutsi's het doelwit vormen van burgers dan wel autoriteiten? Is er sprake van een systematische, structurele en georganiseerde discriminatie van Tutsi's in de DRC? Is er onderscheid naar gebied? Bestaat er de mogelijkheid voor Tutsi om vanuit voor hen onveilige

gebieden af te reizen naar relatief veilige gebieden? Zo ja, geldt dit ook als zij niet in het bezit zijn van een identiteitsbewijs?

- 5.3.3. Is er sprake van structureel geweld tegen de Tutsi bevolking of andere Congolezen met een Tutsi-achtergrond?
- 5.3.4. Bestaan er wezenlijke verschillen tussen de veiligheidssituatie van Tutsi en Banyamulenge enerzijds en andere groepen en personen met een Tutsi morfologie anderzijds? Zo ja, wat zijn deze verschillen dan? Zo nee, van wie ondervinden de groepen en personen met een Tutsi morfologie problemen en waar bestaan de problemen uit?
- 5.3.5. Kunnen Banyamulenge en overige Tutsi-groepen bescherming krijgen van de autoriteiten?
- 5.3.6. Kunt u bij benadering aangeven hoeveel Tutsi in Kinshasa verblijven? Worden Tutsi als zodanig geregistreerd in Kinshasa? Worden Tutsi gediscrimineerd door andere bevolkingsgroepen in Kinshasa dan wel door de autoriteiten en zo ja, op welke wijze? Ondervinden zij belemmeringen bij de toegang tot bepaalde voorzieningen? Zo ja, welke? Zijn Tutsi's woonachtig in Kinshasa het slachtoffer van geweldincidenten? Zo ja, zijn ze het slachtoffer van willekeurige dan wel gerichte acties? Hebben de recente ontwikkelingen in het oosten van de DRC gevolgen voor de Tutsi bevolking woonachtig in Kinshasa? Zo ja, kunt u dit toelichten?
- 5.3.7. Hoe groot is de huidige groep Banyamulenge en andere Tutsi-groepen die in Kinshasa wonen?
- 5.3.8. Is er thans informatie beschikbaar of de Tutsi-lijn ook wordt doorgegeven aan een kind als alleen de moeder Tutsi is? Zo ja, uit welke bronnen blijkt dit?
- 5.3.9. Wat is de huidige positie van de Pygmeeën?
- 5.3.10. Wat is momenteel de positie van de Hema in Ituri? Is er sprake van vervolging van de Hema?

5.4. *Homoseksuelen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van homoseksuelen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren.

- 5.4.1. Kunt u aangeven in hoeverre personen zijn vervolgd of veroordeeld op basis van het 'vergrijp tegen de goede zeden' zoals beschreven in het wetboek van strafrecht?

5.5. *(Alleenstaande) minderjarigen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie en opvang van (alleenstaande) minderjarigen in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren. Ook de informatie met betrekking tot straatkinderen en kindsoldaten verzoek ik u te actualiseren.

- 5.5.1. Is het mogelijk een update te geven van de situatie omtrent de '*enfants sorciers*'? Zijn er thans gevallen bekend van veroordelingen van personen in verband met misdaden jegens van hekserij beschuldigde personen?
- 5.5.2. Is er inmiddels een lijst beschikbaar van particuliere opvanghuizen die alleenstaande minderjarigen opvangen? Is er recente informatie beschikbaar over de omstandigheden in de opvanghuizen? Zijn de opvanghuizen toegankelijk voor uit Nederland terugkerende minderjarige vreemdelingen?
- 5.5.3. Welke voorwaarden/regels stellen de betreffende autoriteiten in het land van herkomst aan het realiseren van een opvangvoorziening voor zowel de zelfstandige als gedwongen terugkeer van alleenstaande minderjarige vreemdelingen?
- 5.5.4. Wat is de stand van zaken van het door Nederland ondersteunde opvangcentrum Don Bosco? Zijn er ondertussen medische voorzieningen aanwezig? Kunnen geestelijk en lichamelijk gehandicapte kinderen in Don Bosco worden opgevangen? Kunnen deze kinderen medische begeleiding krijgen? Waar bestaat deze uit? Zijn er in de verslagperiode minderjarige kinderen vanuit Nederland naar Don Bosco gegaan? Kunnen minderjarigen tot hun 18^e in het opvangtehuis verblijven zonder overgeplaatst te worden?
- 5.5.5. Zijn er al uitgeprocedeerde alleenstaande minderjarigen vanuit Nederland teruggekeerd naar de DRC en verblijven zij (nog) in Don Bosco?

5.6. *Dienstplicht en desertie*

Ik verzoek u de informatie omtrent dienstplicht en desertie in uw vorige algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren.

6. Migratieproblematiek

6.1. Migratiefactoren of-oorzaken

Ik verzoek u hier een feitelijke beschrijving te geven van de ontheemden- en vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst.

6.1.1. Wat is de positie van ontheemden in de DRC? Wat is de positie van ontheemden afkomstig uit de Kivu's en Ituri? Kunt u aangeven hoeveel ontheemden zich in de DRC bevinden, eventueel naar provincie / regio? Is het totaal aantal ontheemden in de DRC ten opzicht van een eerdere verslagperiode toe- of afgenomen?

6.1.2. Wat zijn de etnische achtergronden van de ontheemden en vluchtelingen in de DRC? Betreft het vooral Tutsi?

6.1.3. Hoe zijn de levensomstandigheden van ontheemden in de DRC? Hoe is hun veiligheidssituatie? Krijgen de ontheemden ondersteuning van overheidswege en / of van de internationale gemeenschap?

6.1.4. Kunt u ingaan op de positie van tot terugkeer gedwongen afgewezen asielzoekers? Ondervinden zij problemen van de zijde van de Congolese autoriteiten bij terugkeer en zo ja, hangen deze problemen samen met het feit dat zij ex-asielzoekers zijn? Zijn er in de verslagperiode teruggekeerde asielzoekers door de DGM aan de ANR overgedragen? Worden ongedocumenteerde terugkerende asielzoekers vastgehouden door de DGM ter vaststelling van hun identiteit en nationaliteit? Zo ja, waar worden zij dan vastgehouden, hoe lang en onder wat voor omstandigheden? Ondervinden minderjarigen die zonder een uitreisvisum van DGM het land zijn uitgereisd problemen bij terugkeer? Zijn er veranderingen opgetreden ten opzichte van de voorgaande verslagperiode?

6.1.5. Wat is de positie van mensen die vrijwillig terugkeren?

6.2. Opvang in de regio

6.2.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat vluchtelingen uit de DRC worden opgevangen? Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze landen?

6.2.2. Is er informatie beschikbaar over de terugkeer van vluchtelingen naar de DRC vanuit de regio? Zo ja, om hoeveel vluchtelingen gaat het? Naar welke gebieden keerden zij terug?

6.3. Activiteiten internationale organisaties

6.3.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst? Kunt u hierbij extra aandacht besteden aan de activiteiten van internationale organisaties zoals de UNHCR in het oosten van het land?

6.3.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR t.a.v. terugkeer van afgewezen asielzoekers uit de DRC?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Minister van Justitie,
Namens deze,
Het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
Namens deze,

(Hoofd Bureau Land en Taal)